

بسمه تعالی

گزارش

موضوع: نشستی با تجار و فروشندگان فرش دستباف ایرانی در شمال ایتالیا

مقدمه:

تعدادی از تجار، فروشندگان و رفوگران فرش ایرانی در شمال ایتالیا در تاریخ 1397/4/24 با آقای میری سرکنسول جمهوری اسلامی ایران در میلان ملاقات کردند. در این دیدار مسائل و مشکلات تجارت و فروش فرش دستباف ایرانی در ایتالیا مورد بحث و بررسی قرار گرفت که نقطه نظرات این افراد و ملاحظات این دیدار به صورت خلاصه به شرح ذیل ارائه می گردد:

اهم اظهارات تجار و فروشندگان قالی ایرانی:

تا سه دهه قبل تجارت فرش دستباف ایرانی در اتحادیه اروپا و ایتالیا بسیار پر رونق بود و در میلان حدود 400 ایرانی در این حرفه مشغول به کار بودند. قیمت فرش ایرانی بسیار مناسب و مقرون به صرفه و مشتریان زیادی داشت. سپس دلایل مختلفی باعث شد به تدریج این تجارت از رونق بیافتد و اکنون از آن 400 ایرانی کمتر از 150 نفر در این رشته شغلی باقی مانده اند. برخی از آنها از ایتالیا به کشورهایمانند آلمان کوچ کردند که هنوز نیم رمقی برای تجارت فرش دستباف ایرانی در آنجا وجود دارد و برخی کلا شغل خود را تغییر دادند. محدود افرادی که در این تجارت باقی مانده اند غالباً به تجارت فرش سایر کشورها نظیر هند و چین مشغول هستند و یا در حرفه رفوگری فرش روزگار می گذرانند.

از جمله دلایلی که می توان برای افول تجارت فرش دستباف ایرانی در ایتالیا برشمرد موارد ذیل است :

-ذائقه اروپائی نسبت به سه دهه پیش به سرعت تغییر کرده است. سبک معماری منازل و دکوراسیون داخلی آنها با پیشرفت علم دچار تغییرات بنیادینی شده است. می توان گفت مردم اکنون طرفدار سادگی بیشتر هستند. فرشهایی را می پسندند که همخوانی بیشتری با دکوراسیون داخلی منزل آنها داشته باشد ولی متأسفانه تولیدکنندگان فرش ایران در این زمینه چندان فعال عمل نکرده اند.

-بحران اقتصادی سال 2008 و تنگنای مالی باعث شد مردم در خرید وسائل منازل خود اولویت را به سایر کالاها بدهند و فرش دستباف ایرانی که یک کالای گرانقیمت و لوکس تلقی می شود را در اولویتهای بعدی قرار دهند. تولیدکنندگان ایرانی باز به فکر تولیدات ارزانتر و متناسب با شرایط اقتصادی مردم ایتالیا و بسیاری از کشورهای اروپایی نبودند.

-تا قبل از سه دهه پیش، فرش دستباف ایرانی رقیبی نداشت. اما در این سه دهه کشورهایمانند هند و چین و پاکستان و اکنون تا حدودی افغانستان به عنوان رقبایی جدی ظهور کرده اند.

-در رقابت کسب بازار، رقبای فرش ایرانی سعی کردند متناسب با شرایط روز، طرحها و رنگهای بدیع و متنوعی در فرشهای خود استفاده کنند که با سلیقه اروپائی همخوانی دارد. حال آنکه فرش دستباف صادراتی ایران کماکان از همان رنگها، طرحها، نقشه های قدیمی، اندازه ها بهره می گیرند و هیچ ابتکار و ابداعی در آنها دیده نمی شود.

-ظهور شرکتهای بزرگ بین المللی که با برنامه ریزیهای گسترده، فرشهای ارزانتری وارد بازار مصرف جهانی کرده اند باعث شد مردم به جای خرید فرشهای گرانقیمت ایرانی به خرید فرشهای ساده و ارزان شرکتهایی مانند IKIA روی بیاورند و این اندک بودن قیمت، قدرت مانور کافی برای تغییرات سالانه در دکوراسیون منازل را برای مردم فراهم می کرد در حالی که چنین موضوعی در مورد فرش ایرانی امکانپذیر نیست.

-با این وجود بسیاری از طرحهای ایرانی مشتریان خوبی دارند که برخی از رقبای پاکستانی و هندی و چینی به صورت غیرقانونی این طرحها را کپی برداری می کنند.

-فروشنندگان فرش ایرانی در ایتالیا کمتر با فروش دیجیتالی و پلت فرمهای اینترنتی آشنا هستند در حالی که اکنون بالغ بر 90 درصد خریدهها در این بستر انجام می شود و رقبای فرش دستباف ایرانی به خوبی از این امکانات استفاده می کنند.

پیشنهادهای تجار ایرانی برای رونق تجارت فرش دستباف در ایتالیا:

-ما از مسئولین محترم صنعت فرش کشورمان می خواهیم برای تاسیس یک انجمن تجار و فروشندگان و دوستداران فرش ایرانی در ایتالیا ما را مساعدت نمایند. این انجمن می تواند کانون مناسبی برای تبادل نظر دوستداران فرش ایرانی باشد و در آن مسائل و مشکلات تجارت فرش را به بحث بگذاریم و تحت یک عنوان با مسئولین مربوطه در داخل کشور ارتباط برقرار کنیم.

-هیچ کنترل و دفاع موثری در زمینه فرشهای دستباف ساخت ایران (made in Iran) صورت نمی گیرد که لازم است در این زمینه تدبیری اندیشیده شود.

-مسئولین ایرانی با همتایان خود در وزارت اقتصاد و اتاق بازرگانی ایتالیا وارد مذاکره شوند و امتیازاتی برای واردات فرش ایرانی در ازای صادرات کالاهای ایتالیایی به ایران اخذ کنند. به نحوی که قیمت تمام شده فرش ایرانی ارزانتر باشد.

-از مسئولین محترم فرش ایرانی می خواهیم یک سری حمایتهای مستقیم از تجار فرش دستباف ایرانی در خارج از کشور به عمل آورند و تماسهای خود با تجار را افزایش دهند تا راحت تر بتوانیم دغدغه ها و نگرانیهای صنفی را به گوش آنها برسانیم.

-تولید فرش ایرانی باید از حالت سنتی خود خارج و دگرگون شود. طرحها، رنگها، نقشه ها و اندازه ها همگی نیاز به

تغییر دارند. لازم است فرشهای پرفروش رقبای خود را بررسی کنیم و کالاهایی تولید کنیم که قابلیت رقابت پذیری بالاتری در بازار اتحادیه اروپا داشته باشد. اگر در طرحهای فرش دستباف ایرانی تغییری داده نشود اندک مشتریان خود را هم از دست خواهیم داد.

- اگرچه کیفیت فرش ایرانی در ردیف بهترینهای جهان قرار دارد ولی اکنون لازم است کیفیت محصول را متناسب با بازار مصرف و ظرفیت آن سنجید به نحوی که افزایش هزینه در زمینه کیفیت منجر به افزایش قیمت نهایی کالا نشود و کیفیت در همان حدی بماند که کالا برای بازار هدف رقابتی باشد. در ایتالیا بسیاری از مردم فرشهای شرکتهایی مانند ایکیا یا فرشهای هندی و چینی با کیفیت پائین را انتخاب می کنند که قیمت اندکی دارند و در مقایسه با فرشهای باکیفیت و گران ایرانی زودتر به فروش می رسند.

- تبلیغات مناسب باعث شده فروش فرش کشورهای مثلاً افغانستان افزایش یابد. شایسته است دولت ایران در زمینه تبلیغات فروش فرش ایرانی در کشورهای مثل ایتالیا برنامه ریزی اساسی داشته باشد.

- لازم است برخی از فرشهای ایرانی برای رفوگری به ایران ارسال و بعد از تعمیرات مجدداً به ایتالیا بازگردانده شوند. یک سری روندها، بوروکراسیها و مقررات گمرکی وجود دارد که اینکار را به شدت دشوار کرده است. ما از مسئولین مربوطه می خواهیم برای فرشهایی که صرفاً جهت رفو به داخل ایران ارسال می شوند تسهیلاتی در نظر بگیرند.

- از مسئولین فرش ایرانی می خواهیم در نمایشگاههای مهم بین المللی ایتالیا که تقریباً خیلی از کشورها محصولات خود را عرضه می کنند به شناسائی سلیق مخاطبان و نقاط ضعف و قوت رقبا بپردازند و برای صادرات فرش دستباف ایرانی این مطالعات را بکار گرفته و برنامه ریزی اساسی انجام دهند.

ملاحظات:

-به نظر می رسد چنانچه عرضه فرش ایرانی در ایتالیا در دو سطح مختلف صورت بگیرد مفید خواهد بود:

1-فرش برای خریداران عام که خواهان فرشهای نفیس و گران قیمت نیستند و لازم است فرشهایی ارزان، رقابتی، باکیفیت معمول و.. برای آنها تولید و روانه بازار خارجی شود.

2-فرش برای خریداران خاص که مشتری فرشهای گرانقیمت و نفیس دستباف ایرانی هستند. شایسته است برای این عده، تولیدات ویژه ای در نظر گرفته شود که از هر لحاظ شاخص فرش ایرانی باشد.

-با توجه به امکان تماس اینترنتی؛ این نمایندگی جهت برگزاری نشستهای مشابهی که مسئولین فرش کشورمان به صورت آنلاین با تجار ایرانی مقیم ایتالیا در ارتباط باشند را اعلام می نماید.

-چنانچه وضعیت به همین منوال ادامه یابد ایران بازار 60 میلیونی تجارت فرش دستباف خود در ایتالیا را به کلی از دست خواهد داد. متأسفانه بسیاری از تجار ایرانی به فروش فرشهای پاکستانی، هندی و چینی روی آورده اند. به نظر می رسد اکنون که ذائقه مردم ایتالیا در زمینه خرید و استفاده از فرش تغییر کرده فرشهایی متناسب با شرایط موجود تولید و به ایتالیا و سایر کشورهای جنوب اروپا صادر شود.

-نکته مهم آن است که هیچکدام از کشورهای رقیب فرش ایرانی در بازارهای خارجی عوامل فروش و تجار بومی خود را ندارند و از پتانسیلی که ایران در دهه های متمادی در خارج اندوخته استفاده می کنند. به عبارتی تجار فرش ایرانی در خدمت فروش فرشهای کشورهای رقیب قرار گرفته اند که به نوعی عقب نشینی آشکار و تاسف برانگیز محسوب می شود.